

Vem tar ansvaret för kulturfastet Tallbo?

■ ■ "Havreskylar i mån-sken".

Så heter en nyinköpt målning till Ecke Hedbergs Tallbo. Troligen har Ecke stått på Bergkvistens äga och om natten målat det romantiska motivet. Visst var det en utmaning? På dagarna kunde det hända att en av Bergkvistens grabbar studsade omkring framför staffliet och när Hedberg försynt undrade om han ville flytta på sig lär Bergkvistens pojken ha svarat:

— "Dä är vårum hässj!"

Då sägs Ecke Hedberg ha skrattat gott. Ty han hade humor och kände till dialektens klang i trakten. Han var ju själv uppväxt där.

Från Sandviken kommer han Sigge Lindwall. Och där står han och välkomnar tillsammans med hustrun sin Gurli. Säkert är det nog ingen överdrift när jag påstår att det är tack vare de två som Tallbo finns som ett levande konstnärshem och ett fint viste för konstutövare landskapet ikring.

Men handen på hjärtat, som för min egen del oftast slår dubbelslag när byarna kring Kungsberg kommer på tal, ska det här paret slita ut sig på Tallbo?

Så värst stor hjälp får de inte från Sandvikens kommun. Inga Hagström har förstånd att värna om kulturen. Hon vill nog. Men säkert har det kommit unga, fostrade i en skola som står slalomskolan närmare än konstskolan. Ty vart har socialdemokratien och de andra politiska riktningarna lett oss. Följaktligen är det matnyttigare att låta ytterligare en slombacke rinna utför Kungsberget än att kosta på Carl Larssons "filial" i Kungsfors en dusör.

Förresten när jag tänker på saken så minns jag så väl när Ernst Wigforss med anledning av sin 90-årsdag intervjuades i TV. Han grät den gången och sa ungefär:

— Ja, inte var det med materialism vi hade tänkt oss vi pionjärer, att bygga det socialdemokratiska samhället. Det var på kultur!

Men så värst mycket av de visionerna kan vi inte upptäcka. Jo, på Tallbo har man fått ett nytt badrum! Det är han stolt över, Sigge Lindwall. Men samtidigt drömmer han om att rummen på övre botten i framtiden kan renoveras. Då kan allt flera konstutövare samsas i Ecke Hedbergs Tallbo. Och det är detta som egentligen är meningen. Eckes fasta samlingar finns där att beundra för den som har förmåga att ta till sig gästrikromantiken. Men det finns också rum för utställare av i dag. Och nya skapare.

■ ■ I dag växer midsommarblomstren tätare på slänten ner mot Jädraån än vanligt. Dessutom blandar sig blåklinten med blomprakten och jag stannar till på kärrstigen ner mot Lillstugan och först bara gapar. Sen gråter jag. Varför begriper jag inte riktigt. Antagligen handlar det om minnen och då kan man gråta över mindre färgprakt än den här. För att underhålla både minnen och gråt drar jag mig ut på åbrinken där Ecke Hedberg hade en bänk och där jag ofta såg honom sitta. Han satt fullkomligt stilla som en skulptur och såg bortom Småfabodarna som om han upptäckt någonting väsentligt därborta.

Doften av jordens frodigaste liljekonvaljer slog emot mig. Nedanför nipan i vattnet slog abborren. Som farsa åt två

småungar, som både jag och frun min ansåg borde få växa upp på landet och slippa avgaser och jäkt, drog jag med Eckes medgivande åtskilliga grova fiskar från bryggan hans.

Men med en svärm av mygg slår jag bort minnena den här dagen. Jag slår mig ned på bänken vid Lillstugan, sätet för vaktmästaren till Tallbo. En vaktmästare hade han Ecke Hedberg, en gårdskarl. Han hade byggt om smedslängor till en konstnärsbostad. Det måste ha varit "märkvärdigt" på 1920-talet. Och nog strävade han efter att skapa ett litet Sundborn.

■ ■ Jag har varit kungsforsbo under många år. Men så många har vittnat om Ecke Hedbergs värme och godmodighet att jag vid det här laget inte tvekar om att han inte ställde sig högmodigt på toppen av Kungsberget. Där höll förresten slagugglan till ända fram till 1970-talet.

Nej, Ecke Hedberg var en lyssnande människa. Det fick jag veta. Jag bodde förresten granne med honom under 1950-talet när det första stiftelsehuset i Järbo var klart. Då var han fortfarande aktiv och gick diskret ut bland småtallarna på Rävberget med teckningsblocket och en låda pastellkritor under armen. Vid den tiden hade jag för mig att jag själv skulle ägna mig åt måleri och hade ett rum reserverat som ateljé. Nog visste jag hur stor han var inom Gästrikekonsten. Vi växlade några ord då och då om vädret. Men om måleriet kom vi aldrig att prata. Ändå så hade jag så många frågor.

■ ■ I dag frågar jag mig hur det egentligen ska gå för Tallbo. Sigge Lindwall går om-

kring som en sorts museiintendent där. Som väl är. Säkert kan han vid det här laget skriva en doktorsavhandling om Ecke Hedberg. Men åt det hållet funderar han inte och inte hustrun Gurli heller. De avvaktar, som man säger, och hoppas.

Men vad de kanske inte tänkt på det är att någon med rötter i Järbotrakten kan skänka ytterligare en stor dusör till det stipendium de fick i förra veckan. Den kan göra det möjligt att rusta. Ty nog behövs det. Och nog behövs Ecke Hedbergs Tallbo inte minst som viste för dem som vill upptäcka naturen kring Kungsberget och framför allt sig själva.

■ ■ För ett bra tag sen fick jag kulturpris av Gävle kommun. Jag köpte en plasteka för pengarna. Den skänker jag härmed till dem som bor på Tallbo. Men ta då en tur uppströms. Res genom alléer av alar, vik av i kröken vid Storviks Elektriska, lägg ut ett blankt gädddrag på raksträckan sen. Minst en fisk hugger, jag garanterar. Stanna sen där forsen från Jäderbergsströmmen lägger av. Smyg upp längs den

östra stranden. Meta med mask och sänke. Dra flötet så långt upp det går. Känn hur det rycker i linan när betet ligger i bakvattnet, bak en sten. Ryck lagom. Och du ska få en harr på ett par hekto minst. Men grilla den fort över eld. Inom en timme har smaken försvunnit; smaken av timjan.

När du sitter där vid grillden ska du förstå att ryggbittarna av harren, denna laxfiskens ädlingar, måste ätas inom kort. Men du ska njuta mer än av någon annan fisk, blanklaxen inräknad. Men lös ett fiskekort hos Hillströms först!

■ ■ Var beredd på att det enligt myten vid solnedgången vadar främmande, brunbrända, nakna kvinnor över strömfåran vid Jäderbergsströmmen. Ser du dem, så stör dem inte! Se på dem bara! Strax efter kommer kalldimman. Den sveper in dem i ett töcken och du gör bäst i att lättjefullt ro medströms. Och medan du gör det och har ett gädddrag på släp, så kom ihåg att Ecke Hedberg nog gjort sina turer ditupp. Ty i hans målningar finns både myten antydd och romantiken uttalad.

— GÖRAN NORSTRÖM

apropå...

. . . Tallbo

ställer Dotty Kranz, Solna men uppväxt i Sandviken, från och med söndag och tre veckoslut framåt ut oljor, grafik och skulpturer under rubriken Människor — Kryp.